

Īles dievnamā ieskandināja Dziesmu svētkus

Kora dziesmas nedzirdīgajiem klausītājiem saprotamas dara surdotulkotājas Brigita Lazda (no kreisās) un Elza Veismane.

Sintija Liekniņa: - Esmu laimīga...

Sestdienas pusdienlaikā klausītājiem pilnu Īles dievnamu – akustisko koncertzāli koncertā «Ieraugi nedzirdēto. Dziesmu svētki» bija pulcējis jauniešu koris «Balsis» un diriģents INTS TETEROVSKIS, ar kura iniciatīvu un līdzdarbošanos, ar daudzu atbalstītāju palīdzību sekmējot savas idejas piepildījumu, Īles baznīca arvien redzamāk atgūst savu veidolu.

Arī zem «pusjumta» skan labi

Koncertu ieskandināja Lūcijas Garūtas «Mūsu Tēvs debesis», ko koris, tērpies 13. gadsimta lībiešu ģērbos, izpildīja baznīcas balkonā.

- Pirmo koncertu mēs šeit nedziedājām, ja nemaldos, 2016. gadā, - bilda diriģents. - Bija Baznīcu nakts, un Lūcijas Garūtas «Mūsu Tēvs» bija tās reizes koncerta pēdējā dziesma. Līdzīgi kā šoreiz, bijām aizmugurē, tur, kur tagad ir balkons, bija ķieģeļu siena, bija izmūrēti skursteņi, kurus neviens nekad nebija lietojis. Toreiz stāvējām tur, un uz altāra sienas rādījām dažādas bildes. Un «Mūsu Tēvs» laikā parādījās gandrīz vai iepriekšējā altāra izskata bilde, jo tādu attēlu, kāds tas bija kādreiz, ir ļoti grūti atrast un atjaunot... Bet šodien jūs redzat gandrīz jau pabeigtu visu iekšējo darbu. Šis būs varbūt akustiski visgrūtākais koncerts dziedātājiem, tāpēc ka mums nedaudz trūkst puse no jumta: vienā pusē ir tikai aizsargmembrāna, otrā – jau glīti dakstiņi. Protams, telpā, kur ir faktiski ārs, balsij skanēt ir grūtāk. Bet, ja jums jau šodien liksies, ka skan diezgan labi, kad pabeigsim iekšējos remontdarbus, skanēs vēl

labāk. Darīsim visu, lai šeit skanētu labi vienmēr.

Ints Teterovskis klausītājiem sacīja, ka šī koncerta programmā izskanēs gaidāmo Dziesmu svētku repertuārs. «Balsis» izpildīja gan populārus latviešu komponistu darbus, gan vairākas tautasdziesmu apdares. Izjustais, filigrāni izstrādātais, augsti profesionālais sniegums bija tik skanīgs, ka, šķiet, nevienam netraucēja «pusjumts» virs galvas. Koncerts izskanēja ar «Balsu» un klausītāju kopīgi dziedāto «Pūt, vējiņi!», melodijai harmoniski sasaucoties ar putnu balsīm dievnamam tuvējos kokos.

Atbalstu vajag saimniecības ēkai

Jebkura pasākuma Īles baznīcā virsmērķis līdztekus kultūras dzīves dažādošanai ir dievnama – akustiskās koncertzāles izveidošana un tālāka pilnīgošana. Dziesmu starplaikos Ints Teterovskis sacīja:

- Ja kāds ir ne tikai ar labu sirdi, bet arī ar labām iespējām, mums visaktuālākais šobrīd ir saimniecības ēka. Visam, kas attiecas uz jumtu, mums līdzekļu

Jauniešu koris «Balsis» un diriģents Ints Teterovskis.

pietiek, paldies gan Dobeles novada pašvaldībai, Pieminekļu aizsardzības pārvaldes projektiem, gan individuāļiem ziedotājiem, kuri palīdzējuši tiktāl. Es uz savu dzimšanas dienu 7. maijā lūdzu man uzdāvināt siltumu Īles baznīcai. Milzīgs paldies visiem individuāļiem ziedotājiem: esam savākuši naudu siltumsūknim. Septembrī sāksim kurināt, lai šeit arī ziemā būtu patīkami atnākt gan uz dievkalpojumu, gan uz kādu koncertu. Bet aktuāla mums ir saimniecības ēka, kuru gribam izveidot kādreizējās kūts vietā. Tur ievietosim siltumsūkni, kas septembrī būs klāt, nepieciešamās saimniecības lietas, lai varētu sakopt teritoriju. Protams, būs arī tornis, gailis ir jau gandrīz gatavs. Jāsaved kārtībā sakristeja.

Baznīcas atjaunošanas idejas autors vēlreiz atgādināja, ka dievnama interjeru pilnībā ir darinājuši Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma audzēkņi, kuri veikuši arī sienu apmetumu un krāsošanu. Arī Jēzus tēls ir atliets šajā tehnikumā. Tagad tiek gaidīta tehnoloģija, kā tēlu «dabūt» savā istajā augstumā, kur tam jāatrodas. Ints Teterovskis bilda, ka atvests tas svēris 700 kilogramus, tagad esot ap 300. Arī sienas pulkstenis un ziedojumu lāde ir šī tehnikuma audzēkņu darinājumi.

- Tas darbs, kas ir izdarīts, var teikt, gadā un vienā mēnesī, ir prātam neaptverams, - teica diriģents. - Tā vienkārši ir pasaka. Paldies arī draudzei un, protams, vietējam «dvēselei», kas to visu uztur un palīdz visu sakārtot, - Sintijai.

Pasākumā, protams, bija klāt arī Īles baznīcas atjaunošanas fonda pārstāve, ileniece SINTIJA LIEKNIŅA, kura vēl pirms koncerta «Zemgalei» atzina: - Esmu laimīga. Šis ir mans pirmais koncerts baznīcā, jo pagājušajā gadā, kad tas šeit notika sakarā ar iekšējā interjera atklāšanu, es netiku. Sēdēju Alūksnē kalna galā un raudāju, ka neesmu pie sava «bērņa»... Bet šodien esmu šeit. Prieks, ka cilvēki tik ļoti daudz zvanija, in-

teresējās par koncertu. Prieks par to, ka vajag visiem. Tad viss arī izdodas. Ja tas būtu tikai man vienai, tā prieka būtu desmitreiz mazāk.

Ļauj ieraudzīt nedzirdamo

Vienas dziesmas izpildījums bija īpašs: sirsniņo Jāņa Lūsēna «Šūpuļdziesmu» papildināja zīmju valoda. Jau koncerta nosaukumā ir ietverts vēstījums, ka šī programma ir paredzēta arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Tāpēc snieguma laikā strādāja surdotulkotājas ELZA VEISMANE un BRIGITA LAZDA, kuru darba vieta ikdienā ir Latvijas Televīzija.

- Šāda veida koncerti «Balsim» ir jau bijuši un būs vēl trīs vismaz, - sacīja diriģents. - Uz šiem koncertiem aicinām cilvēkus ar dzirdes traucējumiem – būt šeit un baudīt, jo šis radītās skaņu vibrācijas var uztvert visi. Un, ja vēl palīdz precīzāk saprast vārdus, tas ir tā vērts. Tāpēc aiciniet uz mūsu koncertiem visus!

Elza un Brigita, vaicātas, kur zīmju valodu var apgūt, atklāja, ka abām tā ir dzimtā valoda.

Elza: - Tā ir mana misija, jo vecāki ir nedzirdīgi, tāpēc tā ir viena no manām dzimtajām valodām.

- Ko vieglāk tulkot: hokeja spēli vai koncertu?

- Hokejs man ir vieglāk tulkotams. Koncerts – tā ir īpaša maģija, kam iepriekš jāgatavojas. Ir jāprot pārveidot dziesmas domu, lai konteksts, piemēram, tautasdziesmai, būtu saprotams. To nevar «sausī» pārtulkot vārdos vārdā ar zīmēm. Strādāju arī Latvijas Televīzijā, dienas ziņās. Laikam jau, pateicoties manam elkam – Brigitai, nu jau esmu mierīgāka, vairs nav tāds stress. Šobrīd mans lielākais izaicinājums, ar augstāku sarežģītības pakāpi, ir koris «Balsis». Bet tas ir ļoti skaisti! Tā ir enerģija, maģija.

Tulkotājas pastāstīja, ka ar kori «Balsis» sadarbojas jau divus gadus; arī iepriekš strādājušas ar dziesmām.

- Svarīgi, lai cilvēki ar dažādu dzirdes pakāpi sajustu dziesmas vai nu ar vibrāciju, vai ar skaņu vai vismaz zīmju valodā. Arī man tā ir pirmā dzimtā valoda. Latviešu valodu mācījāties pēc tam, - piebilda Brigita Lazda, kura ir Latvijas Nedzirdīgo savienības viceprezidente. Īpaši aizkustinājis «Šūpuļdziesmas» dziedājums kopā ar zīmju valodu.

- Es korim iemācīju šo dziesmu kovidā laikā, zoom. Esmu pārsteigta par rezultātu, jo dziedāt ar skaņu un vienlaikus zīmju valodā ir ļoti grūti, sarežģīti. Tāpēc ir ļoti apsveicami, ka koris «Balsis» ir mūsu – nedzirdīgo – kultūras nešās sabiedrībā, pateicoties Teterovska kunga azartam, enerģijai, cenšoties parādīt sabiedrībai, ka arī nedzirdīgiem cilvēkiem ir jādzird kora mūzika, kaut citādāk, nekā esam pieraduši klausīties. Patiesībā jau ir tā, ka nedzirdīgajiem cilvēkiem kultūra ilgstoši nav bijusi pieejama. Tagad, kad sabiedrība ir kļuvusi atvērtāka, viņiem ir iespējas apmeklēt vairāk pasākumu, kur ir nodrošināts surdotulkotājas. Un cilvēki ir priecīgi nākt. Man kā Nedzirdīgo savienības viceprezidentei ir svarīgi, lai nedzirdīgie cilvēki sāktu mīlēt kultūru. Teātri viņiem nav pieejami, jo izrādēs titru nav; ne vienmēr teātris atvēl vietu surdotulkotājam, lai tas tulkotu izrādi, jo kādam tas var radīt nepatiku. Bet mums ir jāpierod, ka šie cilvēki nedzird un tā ir viņu dzimtā valoda.

Skatītāji ar dzirdes traucējumiem pēc koncerta atzina, ka izjūtas ir savādas un neparastas, pirmo reizi esot šādā pasākumā, taču jaunie iespaidi ir patīkami.

Sarmīte Rone
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors